

Milost Pána Ježíše Krista, láska Boží, dar a společenství Ducha svatého se všemi námi! Amen.

„Neboť tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby každý, kdož věří v něho, nezahynul, ale měl život věčný.“ J 3,16

Píseň 209 (sl. 1-3) *Ó slunce spravednosti*

Modlitba: Pane Bože, přicházíme v tento den na shromáždění, které se schází ve tvém jménu. Je to zvláštní den a zvláštní situace. Před tebou totiž a před svými bratry a sestrami odkrýváme své nitro. Vynášíme na světlo to, co nás dusilo v uplynulém týdnu, přiznáváme svůj podíl na nouzi tohoto světa, přiznáváme, že neprolamujeme všeobecnou lhostejnost, netroufáme si odsoudit závist, nedokážeme podpořit hlas pravdy. Schází nám láska, pokora i odvaha žít podle tvých měřítek. Proto tě prosíme, daruj nám svého Ducha, aby se v nás probudilo to, co tolik postrádáme. Prosíme tě za toto dnešní shromáždění, aby nám bylo k užítku, aby splnilo své poslání a posílilo v nás víru, lásku i naději. Amen

Čtení: Jr 1,4-10

Píseň 614 *Vzdávám ti, Bože, chválu svou*

Text: L 12,1-12

Kázání: Jak se nám tahle řeč poslouchá? Příjemná rozhodně není. Čteme tady už víc jak rok Lukášovo evangelium na pokračování. Evangelium by mělo být radostnou, dobrou zprávou. Ale už pár týdnů opakovaně narážíme na texty, které zrcadlí těžké konflikty. Už jsem tím byl natolik unaven, že jsem kus kapitoly přeskočil. Ale o moc lepší to není. Zdá se, že konfliktům neunikneme. V bibli jako v životě. Nelze se jim vyhýbat. Přijdou, přihlásí se o slovo. Nelze je přeslechnout, tvářit se, že nejsou.

Jenže, co mi připadá zvláště smutné a obtížné: že Ježíš není jenom tím, kdo je druhými napadán, kdo se dostává do konfliktu proti své vůli, nezaslouženě, ale Ježíš je často tím, kdo volí ostrá slova, útočí, to on je nepřijemný. A upřímně připustíme – v tom, co tady slyšíme, je Ježíš přímo nelítostný (!). Mluví dokonce o něčem, co nemůže být odpuštěno. Je to neobvyklé, zarážející. Vždyť převažujícím tónem bible je neuvěřitelné, nezměřitelné odpuštění Boží. Starozákonní proroci, zvláště Izajáš, mluví o strašlivém hříchu celého lidu, o jeho modlářství, nevěrnosti vůči Hospodinu, kdy Boží lid svým jednáním, zvláště svou lhostejností vůči chudobě a utrpení, popírá vše, co od něho Bůh očekává. A přece je Hospodin tak velkorysý, že se nad svým lidem smilovává, obnovuje vzájemný vztah, smlouvu, má i pro zhůvěřilý lid naději. Protože nejsem člověk, ale Bůh, dokážu se slitovat, říká Hospodin. Mé cesty nejsou cesty vaše a mé úmysly nejsou úmysly vaše – moje milost a odpuštění je nad vaše pomyslení. I novozákonní lidé víry vyjadřují podobnou myšlenku: kdekoli se rozmáhá hřích, ještě více rozhojňuje se milost. Nemůže být tak veliký hřích, aby nemohl být odpuštěn. Ale zde Ježíš tvrdě tvrdí: „Tomu, kdo se rouhá Duchu svatému, odpuštěno nebude.“

Přeskočil jsem část kapitoly, v níž Ježíš polemizuje s farizeji a zákoníky. Nedokázal jsem už déle navazovat v kázání na ten jeho konfrontační styl. A hle, Ježíš mluví ke svým učedníkům, nazývá je přáteli, ale jeho řeč se neposlouchá o nic příjemněji.

Jenže tohle přeskočit by mohla být naše chyba. Třeba to máme slyšet. Situace je naléhavá. Kolem stojí zástupy, které čekají, co řekne a udělá Ježíš. Co řeknou a udělají jeho učedníci. Veřejnost, která možná od tohoto společenství něco očekává. Co nám Ježíš a jeho učedníci povědí, co nám vyjeví, odhalí, zvěstují?

Ježíš tady vyučuje své učedníky, nač si mají dávat pozor v kontaktu s veřejností: „Mějte se na pozoru před kvasem farizeů, tj. před pokrytectvím.“ Kvas je látka, která v malém množství, nepozorovaně, skrytě proměňuje kvalitu okolního prostředí. Kvasem může být i drobet Božího království, nepatrný čin pravdy, lásky. Dobrým kvasem. Ale kvasem může být i nenápadné zlo. Když Izraelci vycházeli z egyptského otroctví, měli si upéct na cestu nekvašené chleby. Nepoužít starý kvas. Jde o podobenství, obraz – neberte si s sebou do nové země svobody, do nové existence ten starý kvas otrocké mentality, strachu, malomyslnosti, závislosti.

Ježíš je v těžkém konfliktu s farizeji. Proč by jeho učedníkům mělo hrozit, že se nakazí kvasem farizeů? Myslím, že právě ve střetech hrozí, že hájíme sice odlišné názory, ale začneme se jedni druhým podobat svým vnitřním ustrojením i vnějšími projevy. Za těmito Ježíšovými slovy je zkušenost církve, která se s kvasem farizeů, pokrytectvím těžce potýká. Pokrytectví se chápe jako záměrné zastírání, přetvářka. Ale může v tom být i upřímnost kombinovaná se slepotou. Farizeové to myslí dobře, jsou upřímnými vyznavači Hospodinovými, v izraelském lidu vyčnívají nad průměr svým zaujetím pro Hospodina, svou zbožností. Jejich pokrytectví není záměrná přetvářka, ale nechtěný klam: vydávají se za hlas Boží, reprezentanty jeho vůle, ale cosi podstatného jim uniká. V předešlé kapitole farizeům Ježíš vytýká, že dbají na vnější předpisy, ale nedbají na spravedlnost a lásku. A zákoníkům vytýká, že vzali a skryli klíč poznání, sami nevcházejí a jiným brání vejít. A tohle se může snadno stát i Ježíšovými učedníkům.

A proto je Ježíš tak rozhorlen. Vždyť druzí, ti, kdo hledají, kdo stojí tam okolo a čekají, ti doplácí na to, jak se tito chápou zbožnosti, jak prezentují Boha, jeho království, jeho vůli.

A přece vše skryté se vyjeví, ukáže se, co je uvnitř, co je z pravdy. Mám dojem, že nakonec je vždycky nějak cítit, zda máme lidi rádi ve smyslu toho těžko uvěřitelného a pochopitelného „neboť tak Bůh miloval svět...“, anebo nám jde o nějakou sebezprezentaci nebo záchranu církve nebo ještě něco jiného. (?)

A do téhle souvislosti patří Ježíšovo zvláštní slovo: „Kdo řekne slovo proti Synu člověka, tomu bude odpuštěno. Avšak tomu, kdo se rouhá Duchu svatému, odpuštěno nebude.“ Za Syna člověka se označuje Ježíš sám. Znamená to, že vůči svým protivníkům, farizeům a zákoníkům je Ježíš velkorysý a milostivý – odpouští jim všechny ty jejich útoky a žaloby, včetně jejich podílu na Ježíšově ukřižování. Ale co je neodpustitelné, je selhání těch, kdo byli a jsou osloveni Duchem svatým, slyšeli a přijali evangelium, ale zůstávají úzkoprsí, nedokáží stát za všech okolností za tím, že Boží milost vše převáží. Že může být všem a všechno odpuštěno.

Varování před kvasem farizeů a před rouháním Duchu svatému je výzvou k životní integritě: Nebojte se! Co jste slyšeli, co jste přijali, na tom stůjte, toho se za všech okolností držte.

Myslím, že jsou situace, kdy jako bychom najednou zapomněli, k čemu nás vede a čím nás oslovuje Duch svatý, hlas Ježíšův, zvěst evangelia. Není to ve slovech, těmi většinou církev vládne dovedně. Lze mluvit o lásce a naději, ale co jako jednotlivci i jako společenství, církev často vyznačujeme a nemůžeme skrýt, bývá strach o sebe, svou pověst, strach z ekonomického tlaku, strach z budoucnosti, strach ze světa, obviňování kdekoho a kdečeho z naší vlastní bezvýznamnosti, a zároveň neochota přiznat vinu, přiznat strach, slabost a pochybnost.

Pane, prosíme, odpusť nám a daruj nám, co nám schází: víru, odvahu, naději, lásku! Amen.

Píseň 500 (sl. 4-6) *Tak stále poznávám*

Večeře Páně, přímluvná modlitba + Otče náš

Ohlášky, sbírka

Píseň 677 *Až doposud nás provází*

Poslání: „Z naděje se radujte, v soužení buďte trpěliví, v modlitbách vytrvalí.“ Ř 12,12

Požehnání

Píseň 379 *Stvoř srdce čisté*